

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

TÕLKETEENUSED
Nõuded tõlketeenusele

Translation Services
Requirements for translation services
(ISO 17100:2015)

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- Euroopa standardi EN ISO 17100:2015 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis jõustumisteate meetodil vastuvõetud originaalversioonil. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina inglise keeles novembris 2015;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2015. aasta novembrikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud Eesti Tõlkebüroode Liit, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardikeskus.

Standardi on tõlkinud ja heaks kiitnud Eesti Tõlkebüroode Liit.

Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud Euroopa standardi EN ISO 17100:2015 rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 06.05.2015.

Date of Availability of the European Standard EN ISO 17100:2015 is 06.05.2015.

See standard on Euroopa standardi EN ISO 17100:2015 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus ja sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.

This standard is the Estonian [et] version of the European Standard EN ISO 17100:2015. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation. It has the same status as the official versions.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 01.020

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega: Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

EUROOPA STANDARD
EUROPEAN STANDARD
NORME EUROPÉENNE
EUROPÄISCHE NORM

EN ISO 17100

May 2015

ICS 01.020

Supersedes EN 15038:2006

English Version

**Translation Services - Requirements for translation services
(ISO 17100:2015)**

Services de traduction - Exigences relatives aux services
de traduction (ISO 17100:2015)

Übersetzungsdienstleistungen - Anforderungen an
Übersetzungsdienstleistungen (ISO 17100:2015)

This European Standard was approved by CEN on 20 March 2015.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the CEN-CENELEC Management Centre or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the CEN-CENELEC Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, Former Yugoslav Republic of Macedonia, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey and United Kingdom.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

CEN-CENELEC Management Centre: Avenue Marnix 17, B-1000 Brussels

SISUKORD

EESSÕNA.....	4
SISSEJUHATUS.....	5
1 KÄSITLUSALA.....	6
2 TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	6
2.1 Tõlke ja tõlketeenusega seotud mõisted.....	6
2.2 Tõlke töövoog ja tehnoloogiaga seotud mõisted.....	7
2.3 Keele ja sisuga seotud mõisted.....	8
2.4 Tõlketeenuse osutamises osalevate isikutega seotud mõisted.....	9
2.5 Tõlketeenuse protsessi haldamisega seotud mõisted.....	10
3 RESSURSID.....	11
3.1 Tööjõud.....	11
3.1.1 Üldist.....	11
3.1.2 Vastutus alltöövõtu korras tehtavate ülesannete puhul.....	11
3.1.3 Tõlkijate kutsealane pädevus.....	11
3.1.4 Tõlkija kvalifikatsioon.....	11
3.1.5 Toimetajate kutsealane pädevus.....	12
3.1.6 Erialatoimetajate kutsealane pädevus.....	12
3.1.7 Tõlkeprojektide juhtide pädevus.....	12
3.1.8 Nõutava pädevuse korrapärase säilitamise ja täiendamise dokumenteerimine.....	12
3.2 Tehnilised ja tehnoloogilised ressursid.....	12
4 ETTEVALMISTUSPROTSESSID JA -TOIMINGUD.....	13
4.1 Üldist.....	13
4.2 Kliendi päring ja töö teostatavus.....	13
4.3 Pakkumus.....	13
4.4 Kliendi ja tõlketeenuse osutaja kokkulepe.....	13
4.5 Projektiga seotud kliendiinfo kasutamine.....	13
4.6 Projekti ettevalmistamine.....	13
4.6.1 Korralduslikud toimingud.....	14
4.6.2 Projekti ettevalmistamise tehnilised aspektid.....	14
4.6.3 Keelega seotud tingimused.....	14
5 TÖÖPROTSESS.....	15
5.1 Üldist.....	15
5.2 Tõlketeenuse projektijuhtimine.....	15
5.3 Tõlkeprotsess.....	15
5.3.1 Tõlkimine.....	15
5.3.2 Tõlke ülekontrollimine.....	16
5.3.3 Toimetamine.....	16
5.3.4 Erialane toimetamine.....	16
5.3.5 Väljastusülevaatus.....	16
5.3.6 Väljastusvalmiks tunnistamine ja väljastamine.....	17
6 JÄRELPROTSESSID.....	17
6.1 Tagasiside.....	17
6.2 Projekti lõpetamisega seotud korralduslikud küsimused.....	17
Lisa A (teatmelisa) Standardiga ISO 17100 seotud tõlkimise töövoog.....	18
Lisa B (teatmelisa) Kokkulepped ja projektitingimused.....	19
Lisa C (teatmelisa) Projekti registreerimine ja aruandlus.....	21
Lisa D (teatmelisa) Ettevalmistustoimingud.....	22

Lisa E (teatmelisa) Tõlketehnoloogia.....	23
Lisa F (teatmelisa) Mittetäielik tugiteenuste loend.....	24
Kirjandus.....	25

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

EESSÕNA

Dokumendi (EN ISO 17100:2015) on koostanud tehniline komitee ISO/TC 37 „Terminoloogia ning muud keele- ja sisuressursid“.

Euroopa standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2015. a novembriks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2015. a novembriks.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et selle dokumendi mõni osa võib olla patendiõiguse subjekt. CEN [ja/või CENELEC] ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise eest.

See dokument asendab standardit EN 15038:2006.

CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari ja Ühendkuningriik.

Jõustumisteade

CEN on standardi ISO 17100:2015 teksti muutmata kujul üle võtnud standardina EN ISO 17100:2015.

SISSEJUHATUS

Selles rahvusvahelises standardis esitatakse nõuded kõikide tõlkeprotsessiga seotud aspektide kohta, mis mõjutavad otseselt tõlketeenuse kvaliteeti ja osutamist. See hõlmab tõlketeenuse osutajatele ette nähtud sätteid, mis käsitlevad põhiprotsesside juhtimist, kvalifikatsiooniga seotud miimumnõudeid, ressursside kättesaadavust ja haldamist ning muid kvaliteetse tõlketeenuse osutamiseks vajalikke meetmeid.

Seda rahvusvahelist standardit rakendavad tõlketeenuse osutajad, olenemata nende suuruselt. Rahvusvahelisele standardile vastavuse tagamiseks on vaja täita kõiki selle sätteid, ent nende rakendamise meetodid võivad olenevalt asutuse suuruselt ja selle korralduse keerukusest ning mõnel juhul tõlketeenuse osutajalt nõutava tõlketeenuse mahust ja keerukusest erineda.

Järgmisi abiverbe kasutatakse selles rahvusvahelises standardis ISO direktiivides tavapärastel kasutataval kujul:

- *peab/tuleb* – osutatakse **nõuetele**, mille järgimine on rangelt vajalik dokumendis esitatud sätetele vastamiseks ja mille puhul ei ole erandid lubatud;
- *peaks/tuleks* – osutatakse sellele, et mitmest variandist **soovitatakse** üht kui iseäranis sobivat, kuid teisi variante ei mainita ega välistata, või et eelistatakse, kuid ei nõuta kindlat tegevuskäiku;
- *võib* – tähistab tegevuskäiku, mis on dokumendis esitatud sätete piires **lubatav**;
- *saab* – tähistab **võimalikkust** ja suutlikkust, ükskõik kas materiaalsel, füüsilisel või põhjuslikul.

Selleks et välistada mõistete segiajamine, kasutatakse selles rahvusvahelises standardis järgmisi mõisteid järgmisel viisil:

- terminiga „nõuded“ tähistatakse selle rahvusvahelise standardi, muude standardite või õigusnormide sätteid;
- terminiga „tingimused“ tähistatakse tõlketeenuse või projektiga seotud sätteid, mille on kindlaks määranud klient, tõlketeenuse osutaja või muu isik.

1 KÄSITLUSALA

See rahvusvaheline standard hõlmab nõudeid põhiprotsesside, ressursside ja muude kohaldatavatele tingimustele vastava kvaliteetse tõlketeenuse osutamise seotud aspektide kohta.

Selle rahvusvahelise standardi kohaldamisega on tõlketeenuse osutajal samuti võimalik tõendada seda, et tema konkreetne tõlketeenus vastab sellele rahvusvahelisele standardile ning et tema protsessid ja ressursid tagavad klientide määratud tingimustele ja muudele kohaldatavatele tingimustele vastava tõlketeenuse.

Kohaldatavad tingimused võivad hõlmata kliendi või tõlketeenuse osutaja enda määratud tingimusi ja asjaomastest valdkondlikest koodeksitest, parima tava juhenditest või õigusaktidest tulenevaid tingimusi.

Selle rahvusvahelise standardi käsitlusalasse ei kuulu masintõlke ja sellele järgneva järelredigeerimise abil saadud toorandmete kasutamine.

See rahvusvaheline standard ei kehti suulise tõlke teenuse kohta.

2 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Standardi rakendamisel kasutatakse alljärgnevalt esitatud termineid ja määratlusi.

2.1 Tõlke ja tõlketeenusega seotud mõisted

2.1.1

tõlkimine (*translate*)

lähtekeelse sisu (2.3.2) kirjalikus vormis edasiandmine teises keeles, mille tulemus on *sihtkeelne sisu* (2.3.3)

2.1.2

tõlge (*translation*)

selliste *protsesside* (2.1.4) kogum, mille tulemusena antakse *lähtekeelne sisu* (2.3.2) teises keeles kirjalikus vormis edasi *sihtkeelse sisu* (2.3.3) saamiseks

MÄRKUS Tõlge võib hõlmata mittetekstilisi vorminguid (nt helifail, kujutis jms).

2.1.3

tõlke töövoog (*translation workflow*)

protsessid (2.1.4) või nende teatavad osad, mis on seotud *sihtkeelse sisu* (2.3.3) saamisega

2.1.4

protsess (*process*)

teatava eesmärgi saavutamiseks rakendatavate omavahel seotud ja koostoimivate tegevuste kogum

2.1.5

toode (*product*)

protsessi (2.1.4) lõpptulemus

NÄIDE 1 Kauplusest või veebi kaudu ostetud raamatu *tõlgitud* (2.1.1) versioon.

NÄIDE 2 *Tõlgitud* (2.1.1) raamatu sisuga seotud intellektuaalomand võib kuuluda autori ja *tõlkija* (2.4.4) vahelise kokkuleppe alla.

NÄIDE 3 Kirjastajale raamatut tõlkiv *tõlketeenuse osutaja* (2.4.2) osutab *teenust* (2.1.6). *Tõlkega* (2.1.1) seotud *protsesse* (2.1.4) on võimalik toetada ostetud arvutitarkvaraga.